

Jels til Hovslund Stationsby

Jels til Hovslund Stationsby

Jels Voldsted. ^[125] Kun en halvkredsformet jordvold afslører i dag, at der her har ligget et stort forsvarsværk – måske tilbage fra vikingetiden. Borgen er antagelig ødelagt ved brand i 1400-tallet. Med Hærvejens spor ved sydenden af Jels Nedersø har borgen ligget centralt for kontrol af færdslen gennem Farrisskoven.

Jels Vikingeby. ^[123] Et lille vikingesamfund skaber stemning ved bredden af Jels Nedersø. Et grubehus og to langhuse udgør rammerne om Vikingebyen. Husene er rekonstruktioner fra en vikingegård fra 900-tallet fundet ved Hammelev Nørremark. Der er ingen fast åbningsstid - du er velkommen til at kigge forbi og se stedet, og se om der er "nogen hjemme".

Troldeskov og kæmpehøje i Stursbøl Plantage. ^[127A] Insektangreb har tidligere skabt en rigtig troldeskov med forkrøblede træer. De fleste trolde træer væltede i orkanen i 1999, men nye trolde er skåret som figurer i de gamle stubbe. Andre kæmper fylder også skoven – 70 kæmpehøje rundt i plantagen, hvoraf en langstrakt gruppe gravhøje i plantagens nordlige del måske markerer et gammelt vejforløb.

Jels Søbad. ^[127B] Jels Søbad ligger ved Jels Nedersø med Danmarks smukkeste baggrund for en dukkert i ferskvand. Fra den nye cirkelrunde badebro med udspringstår har du mulighed for at vælge flere vanddybder. Du har udsigt til dansk bøgeskov og en hyggelig by langs med søbredden. Det er gratis at benytte faciliteterne ved Jels Søbad, som har Blåt Flag. Der er åbent hele året.

Oksenvad Hede. ^[128] Oksenvad er navnet på det gamle tilplantede hedeområde, byen og kirkesognet. Det fortæller om studedriftens betydning på stedet langt tilbage i tiden, og at der her har ligget et vigtigt overgangssted. Midt i skoven skaber en pilgrimshytte ly, og borde og bænke giver mulighed for en rast.

Sønderjyllands største og mest imponerende voldsted. ^[129] Den mægtige borgbanke fra Tørninghus har spillet en central rolle i magtkampene mellem de danske konger og de holstenske grever i 13-1400-tallet, da man herfra kunne kontrollere de vigtigste veje fra Sønderjylland til Nørrejylland. I dag er borgbanken et fredeligt sted med forskellige og sjældne gamle træer.

Tørning Mølle og industriens vugge. En dæmning har opstemmet åen og skabt søerne Stevning Dam og Tørning Mølle. De har leveret kraften til kornværnene på Tørning Mølle ^[130A] og til fabriksanlægget ved Christiansdal ^[130B] for enden af den 1200 meter lange gravede Tørning Kanal. Tørning Mølle fungerer i dag som museumsmølle, hvor to turbiner omdanner vandets kraft til el.

Skrydstruppen. ^[131A] Et af landets bedst bevarede egekistefund fra ældre bronzealder ved Skrydstrup indeholdt en ung pige på ca. 20 år i velbevaret dragt, med guldspiralorenge og forment opsat hår. Nær rådhuset i Vojens er rejst en bronzestatue af pigen. I den sydlige udkant af Vojens er bevaret en lille rest af Hærvejens mange tidligere vejforeninger ^[131B].

De dødes landsbyer. Lidt nord for Over Jerstal ^[132A] og syd for Vedsted ^[132B] ligger to imponerende grupper af oldtidsminder. Dysser og jættestuer fra bronzealderen opført for omkring 5.200 år siden. De er bygget med gravkamre af store sten og dækket af høje. Der er adgang til flere af gravkammerne – og det er en helt særlig oplevelse at kravle ind i gravkammerne mørke.

Sikringsstilling Nord kamufleret af gravhøje. ^[133] Området omkring det højtliggende plateau ved Pothøj rummer mange gravhøje fra bronzealderen og bronzealder. Det udnyttede tyskerne ved anlægget af Sikringsstilling Nord. Flere bunkeranlæg er anlagt her og er netop kamufleret som store bronzealderhøje.

Abkær Mose. ^[134] En af Sønderjyllands få store højmoser med gamle vandfyldte tørvegrave. Højmosen er skabt af sphagnum-mosser, der alene ernærer sig ved vandet fra nedbøren. Fra fugletårnet ved P-pladsen syd for mosen er der udsigt over den store moseflade og måske mulighed for et glimt af mosens fugleliv. Ude på mosefladen kan du i sensommeren digte dig med tyttebær og tranebær.

Immervad Bro - en træbro bygget af en enkelt sten. ^[135] Immervad Bro fra 1786 er Hærvejens ældste, og vel også den bedst kendte af alle hærvejsbroerne. Den er bygget med forfillede i tidligere broer af træ. Selve broen er bygget af vandrette stenbælker, der måler over 4 meter i længden – og alle stenplankerne er udkløvet af en stor granitsten.

Hærulfstenen og bautastenen på Strangelshøj. Hærulfstenen ^[136A] er et kulturhistorisk fyrtårn på den sønderjyske del af Hærvejen. Det er en runesten fra omkring 900 med runeindskriften "Hærulfr" - navnet Hærulf. Masser af rejser har gennem tiden beskrevet stenen i rejseberetninger fra Hærvejen. På den nærliggende Strangelshøj står en to meter høj bautastein ^[136B], der siges at vangle sig ved duften af friskbagt brød.

Jels Voldsted (Jels Fortification). ^[125] A semicircle rampart reveals that a large fortification was once located here. Its origins are unknown, but perhaps it dates back to the Viking Age, when it would have been located perfectly for controlling the traffic through Farrisikoven (The Farris Forest).

The Viking Town Jels. ^[123] On the bank of the Jels Nedersø lake, a small Viking community provides an ancient atmosphere. The Viking town boasts one pit house and two longhouses, which are based on reconstructions of a Viking farm from the 10th century.

Troldeskov (Magic Forest) and burial mounds in Stursbøl Plantage (Stursbøl Plantation). ^[127] In 1999, a hurricane downed most of the crippled trees, which had been devastated by insect infestations. Today, new trolls have been cut up as figurines in old stumps. The plantation also contains 70 burial mounds.

Oksenvad Hede (Oksenvad Heath). ^[128] Oksenvad is the name of the old planted heath area, the town and the parish. The place name relates to the droves along The Ancient Road ("Okse" being Danish for "ox") and to the fact that this was once an important ford ("vad" or "vadedest" in Danish).

The most impressive fortification of Southern Jutland. ^[129] In the 14th and the 15th century it was possible to control the most vital roads from Southern Jutland to Northern Jutland from the enormous castle hill at Tørninghus. Therefore, this spot was vital in the power struggles between the Danish kings and the Holstein counts.

Tørning Mølle (Tørning Mill) and the cradle of industry. The two millponds, Stevning Dam and Tørning Mølle, used to supply the grinding machines at Tørning Mølle ^[130A] and the factory at Christiansdal ^[130B] with power. Today, Tørning Mølle serves as a museum.

The Skrydstrup Woman. ^[131A] One of the most well-preserved oak coffin finds from the early Bronze Age contained a young girl in a well-preserved dress – she wore spiral gold earrings and had her hair up. In the southern outskirts of the town you can see remnants of the many road forks of The Ancient Road ^[131B].

The villages of the dead. A little north of Over Jerstal ^[132A] and south of Vedsted ^[132B] are two impressive groups of ancient monuments. Dolmens and passage graves from the Neolithic period was built here about 5,200 years ago.

Sikringsstilling Nord (Fortification Line North) camouflaged by burial mounds. ^[133] The elevated plateau called Pothøj holds many burial mounds from the Neolithic and the Bronze Age. During the Second World War several pillboxes were camouflaged as Bronze Age burial mounds.

Abkær Mose (Abkær Bog). ^[134] One of the few large raised bogs in Southern Jutland – created by sphagnum peat moss. From the birdwatching tower south of the bog, there is a magnificent view over the large moorland.

Immervad Bro (Immervad Bridge) – a wooden bridge built out of a single boulder. ^[135] Immervad Bro is the oldest bridge on The Ancient Road – and probably also the best known. The bridge was built back in 1786 with long stone beams of 4 metres; all of them carved out of one enormous granite boulder.

The Hærulf Rune Stone and the monolith on Strangelshøj. The Hærulf Runestone ^[136A] is a rune stone from around 900 AD, carrying the inscription "Hærulfr". It features in many travelling anecdotes throughout the ages. A monolith, is located on the nearby hill of Strangelshøj. According to legend, the boulder turns around at the smell of freshly baked bread.

Jels til Hovslund Stationsby

Jels Voldsted (Jels Wallanlage). ^[125] Ein halbkreisförmiger Erdwall zeigt, dass hier früher eine größere Verteidigungsanlage gelegen hat – vielleicht noch aus der Wikingerzeit – um den Verkehr durch den Farrisikoven (Farris-Wald) zentral zu kontrollieren.

Jels Vikingeby (Jels Wikingerdorf). ^[123] Eine kleine Wikinger-Gemeinde sorgt für Stimmung am Ufer des Jels Nedersø (Jels Niedersee). Ein Grubenhaus und zwei Langhäuser sind die Grundlage für das Wikingerdorf, das eine Rekonstruktion eines Wikingerhofes aus dem 10. Jahrhundert ist.

Troldeskov (Trollwald) und Hünengräber in Stursbøl Plantage. ^[127] Ein Orkan warf 1999 die meisten krüppeligen Bäume um, die durch Insektenangriffe geschwächt waren. Heute sind neue Trolle in die alten Stämme geschnitten worden. Auf der Plantage gibt es auch 70 Hünengräber.

Oksenvad Hede (Oksenvad Heide). ^[128] Oksenvad Hede ist der Name der bepflanzten Heidefläche, der Stadt und der Gemeinde. Der Name bedeutet so viel wie „Ochsenfurt“.

Die beeindruckendste Wallanlage Südjutlands. ^[129] Von der mächtigen Wallanlage bei Tørninghus konnte man im 14. und 15. Jahrhundert die wichtigsten Wege vom südlichen ins nördliche Jütland kontrollieren. Daher spielte sie eine wichtige Rolle im Machtkampf zwischen dänischen Königen und holsteinischen Grafen.

Tørning Mølle (Tørning Mühle) und die Wiege der Industrie. Die Mühlenteiche Stevning Dam und Tørning Mølle haben den Antrieb für die Getreidemøhlen von Tørning Mølle ^[130A] und der Fabrikanlage bei Christiansdal ^[130B] geliefert. Tørning Mølle dient heute als Museumsmühle.

Skrydstruppen (Das Skrydstrup-Mädchen). ^[131A] In einem der am besten erhaltenen Eichensargfunde aus der Bronzezeit fand man ein junges Mädchen in gut erhaltener Kleidung, mit Goldspiralohreringen und vornehm aufgestecktem Haar. In der Stadt steht eine Bronzestatue des Mädchens. Im Süden der Stadt kann man Reste der vielen Weggabelungen des Ochsenwegs sehen ^[131B].

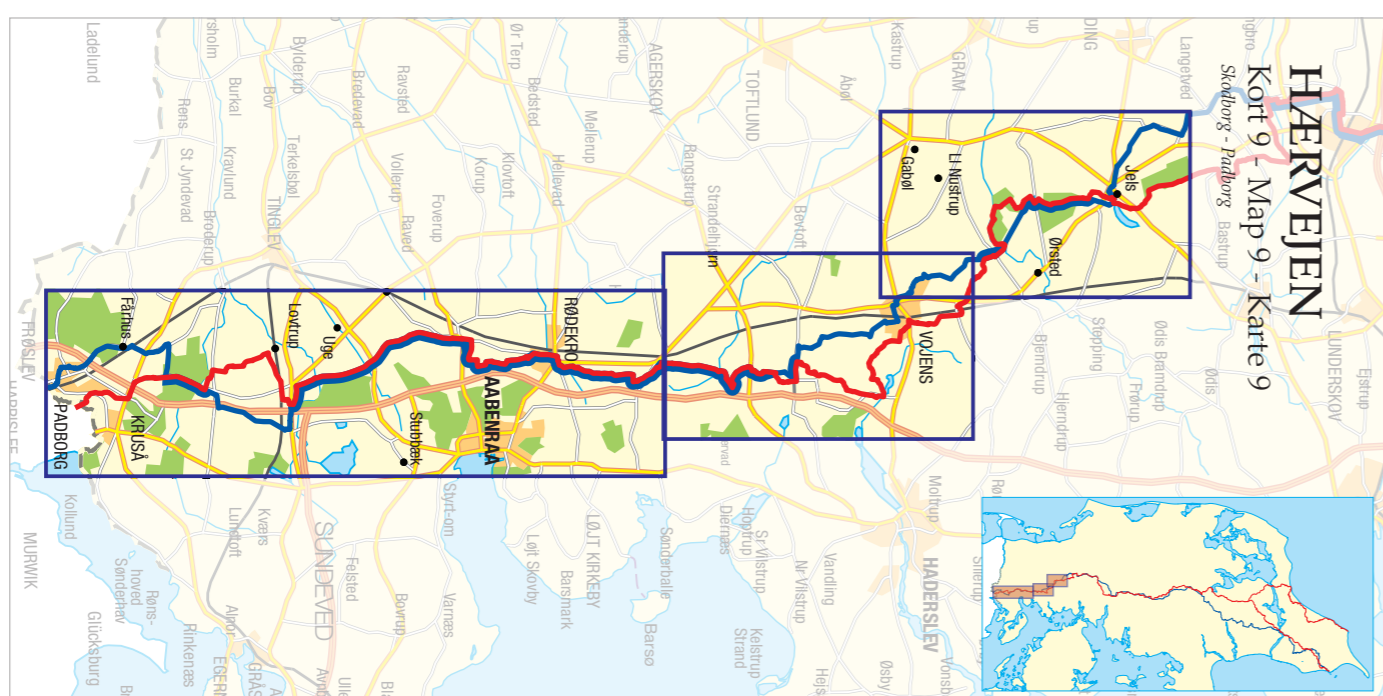
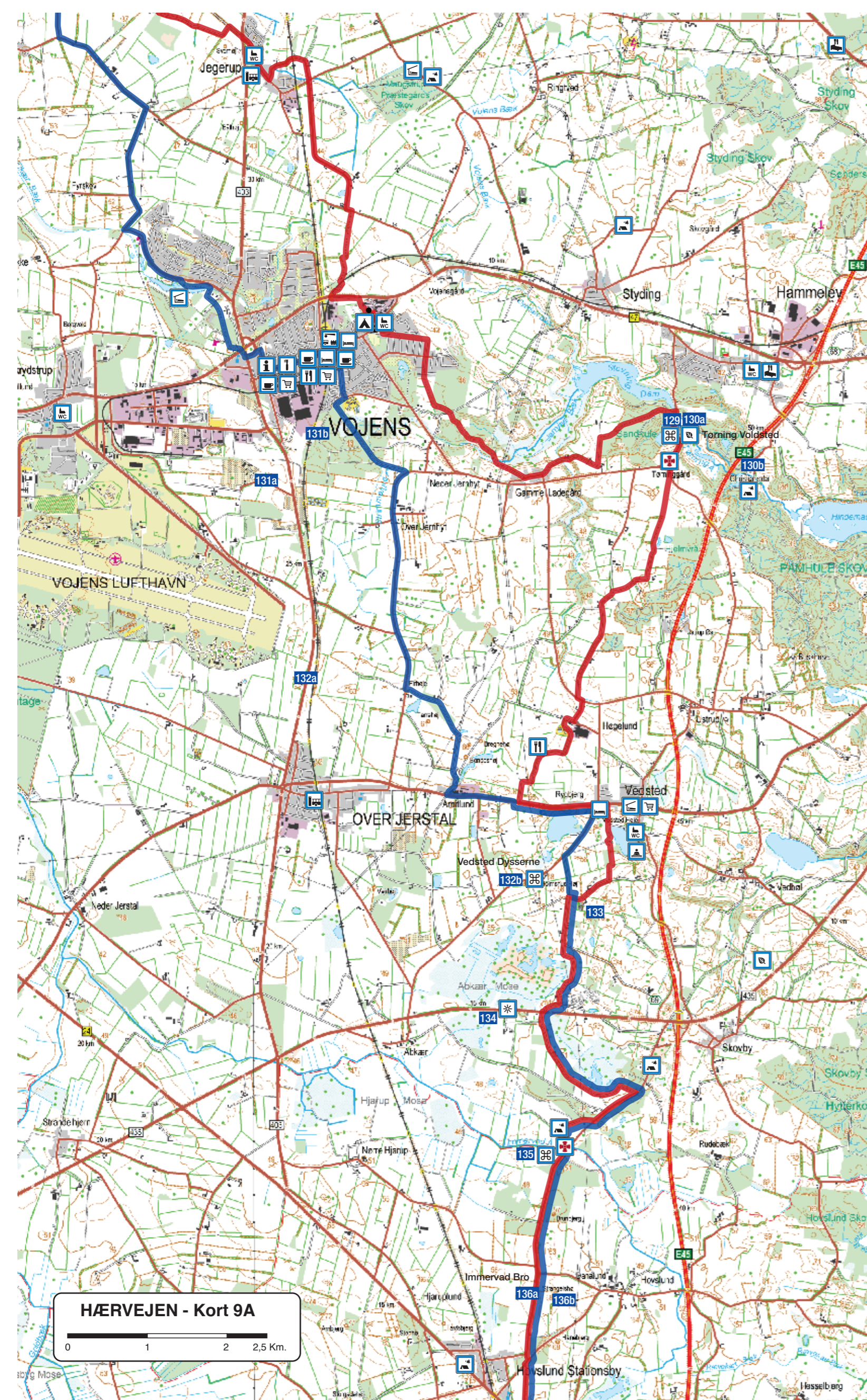
Die Dörfer der Toten. Nördlich von Over Jerstal ^[132A] und südlich von Vedsted ^[132B] liegen zwei beeindruckende Gruppen von Altertumsrelikten. Hier wurden Hünenbetten und Ganggräber vor ca. 5.200 Jahren in der Jungsteinzeit errichtet.

Sicherungsstellung Nord, von Hügeln gebirgt. ^[133] Das hochliegende Plateau bei Pothøj enthält viele Hugelgräber aus der Jungsteinzeit und der Bronzezeit. Während des Zweiten Weltkrieges wurden viele Bunkeranlagen als Bronzezeitgräber getarnt.

Abkær Mose (Abkær Moor). ^[134] Eines von Südjutlands wenigen großen Hochmooren, das aus Torfmoos besteht. Vom Vogelturm südlich des Moors gibt es eine gute Aussicht auf die große Moorfläche.

Immervad Bro (Immervad Brücke) – eine Holzbrücke, die aus einem einzigen Stein gebaut wurde. ^[135] Immervad Bro ist die älteste und wohl auch bekannteste Brücke des Ochsenweges. Sie wurde 1786 aus 4 Meter langen Steinbalken gebaut, die aus einem einzigen Granitblock gehauen wurden.

Der Hærulfstenen (Hærulf-Stein) und der Bautastein auf Strangelshøj (Strangels-Hügel). Der Hærulf-Stein ^[136A] ist ein Runenstein, ungefähr aus dem Jahr 900. Er wird in vielen historischen Reiseberichten erwähnt. Auf dem nahegelegenen Strangelshøj steht ein zwei Meter hoher Bautastein ^[136B]. Im Volksglauben heißt es, dass sich der Stein beim Duft von frisch gebackenem Brot umdreht.

HÆRVEJEN

- En guide til vandrere og cyklister
- Guide for rambler and cyclists
- Führer für Wanderer und Räder

HÆRVEJEN
Stadens
Vejnet

Jels til Padborg

Kort 9
1:50.000

HÆRVEJEN
Stadens
Vejnet

